

tavler¹⁾ og i det hele taget et mylder af personalhistoriske oplysninger. Skade da, at personregisteret ikke medtager alle bogens navne, men kun de vigtigste.

Carl Svenstrup er detaillernes mand. Men overblikket mangler. De store linier i byens udvikling træder ikke frem. Særlig beklageligt er det, at byens næringsliv, handel, håndværk og landbrug, slet ikke behandles i sammenhæng. I den forbindelse kan det bemærkes, at forfatteren ikke ses at have benyttet en så vigtig kilde til byens økonomiske historie som toldregnskaberne, der for Grenaaes vedkommende haves helt tilbage til 1661. Forfatteren har forstået at lade kilderne tale; men han har undladt den anden side af sagen, der er mindst lige så vigtig, nemlig at stille spørgsmål til kilderne. Hvordan der skal spørges, vil man kunne se et lærerigt eksempel på i Johan Hvidtfeldts afhandlinger om Vejle i »Vejle Amts Aarbøger« 1932—33 og 1935.

Forfatteren stiller et 4. bind i udsigt, der som en fortsættelse af 3. binds gennemgang af ejendommene på byens torv og to af dens gader skulle behandle de øvrige gader, Lillegade, Østergade, Nørregade og smågaderne. Det må meget ønskes, at forfatteren bliver i stand hertil, og at han da samtidig vil tage byens næringsliv op til behandling.

Selv om der således kan rettes en del indvendinger mod værket, må det dog ikke tilsløre, at Carl Svenstrups »Grenaa Bys Historie« er et både interessant og fortjenstfuldt værk.

Carl Lindberg Nielsen.

Victor Hermansen og Peter Holm: Østjysk Øl.

I anledning af Østjyske Bryggeriers 50-års jubilæum har virksomheden udgivet en bog, der giver en række kulturhistoriske træk af øllets historie herhjemme. Det

¹⁾ Til stamtavlen side 129 kan gives den rettelse, at sognepræst Povl Winthers hustru ikke er datter af provst Ove Broch i Grenaa, men af præsten Jens Broch i Ølgod-Strellev (Nørre Dyrs herreds gejstlige skifteprotokol 1730—77, folio 34, Landsarkivet i Viborg).

første kapitel behandler selve sammenslutningens historie, idet de enkelte bryggerier kan føre deres tilværelse tilbage til 1850'erne, og i de følgende afsnit gives en række strejflys over øllets betydning.

Mærkeligt nok omtales det slet ikke, at Roskilde stadsret fra 1268 meddeler forskelligt stof om bryggernes stilling i bysamfundet, skønt andet, der i sammenligning hermed kun er småting, bliver bemærket, men forfatterne har ellers haft et vågent øje over for alle de kulturvaner, der knytter sig til øllet. Teksten ledsages af en række tegninger af Hakon Spliid, visende forskellige former af drikkekander, ældre bryggeriinventar m. m. De er i modsætning til mange andre bøgers smukt udført og fortrinligt gengivet, men da bogen sikkert vil blive brugt som opslagsværk af adskillige, bør det fremhæves, at deres tekst er alt for kortfattet. Der er ikke skelnet skarpt mellem brugssted og tilvirkningssted for tingene, og i betragtning af, at der kun er bevaret eet drikkehorn fra et dansk håndværkerlav, er det for lakonisk at give billedet af det til underskrift: *Middelalderligt Laugs-Drikkehorn*.

Bogen udtømmer ikke stoffet, men lover det heller ikke. Til gengæld giver både dens form og emne lyst til at vide mere.

H. S.

Markus Bjerre og H. P. Hansen: Bonde og Handelsmand.
(Munksgaards forlag).

Som sin publikation nr. 56 har foreningen »Danmarks Folkeminder« ved museumsbestyrer H. P. Hansen udsendt uddrag af den jyske bonde Jens Sandholms efterladte selvbiografiske optegnelser. Jens Jacobsen Sandholm (1841—1926) var af den kendte og udbredte Bjerreslægt, en søn af ham var Markus Bjerre på Venø. Jens Sandholm efterlod sig ved sin død ret omfattende optegnelser om sit liv indtil omkring 1870, og fra disse optegnelser henter bogen sit stof. Den fortæller om en vestjysk bondes liv, dels hjemme på gården i Nr. Nissum, dels på rejser. Vi får et udmærket billede af jysk bondeliv, ikke særlig særpræget,